

4 er stillede af Udvalgets øvrige Medlemmer. Dette hænger sammen med en Frygt, jeg har, for — og det blev ogsaa omtalt af den ærede Ordfører (Niels Frederiksen) —, at denne Foranstaltning i Virkeligheden vil vise sig ikke at føre til det tilsigtede Maal. Jeg er overbevist om, at selv om man kan finde enkelte Undtagelser, er Regelen den, at den Arbejder, der er kommet ind til Byen og har været der en Række Aar, som har vænnet sig til de Forhold, der hersker i Byerne, den Levemaade, der der er den almindelige, ikke er egnet til at optage det virkelig brydsomme Arbejde, som det Arbejde maa siges at være, som man faar, naar man skal til at drive en Husmandslod. Det er en Fornøjelse at se, hvordan mange af disse smaa Jordbrug er drevne, og det er ogsaa meget glædeligt at se, at Staten til Trods for den yderlige Liberalitet, hvormed Penge her stilles til Raadighed, ikke har lidt synderligt Tab derved. Men jeg tror, at man til en vis Grad ser fejl paa selve Institutionen, naar man tror, at den betaler sig saa godt, som man i Almindelighed udtaler. Det er, som sagt, et meget slidsomt og brydsomt Arbejde at være Statshusmand, en saadan Mand har ikke megen Frihed, hans Kone og hans Børn maa hjælpe ham fra Morgen til Aften, og jeg er temmelig overbevist om, at dersom man vil opgøre det Antal Timer, i hvilket Familiens Medlemmer har arbejdet paa disse smaa Brug, vil det vise sig, at Overskuddet af disse Brug neppe har været synderlig stort. Ikke desmindre har Oprettelsen af disse Brug min fulde Sympati, fordi jeg tror, at de i høj Grad bidrager til at skabe bedre Forhold og selvfølgelig ogsaa ad Aare at bringe disse Familier til en bedre økonomisk Status, end de havde, da de begyndte paa disse Brug. Men en Betænkelse for, at de kan drive dem med Udbytte, er det ganske sikkert, at de virkelig forstaar deres Sager, har Indsigt i de Ting, de har med at gøre, og jeg tror, som sagt, det vil blive en Skuffelse, hvis man nu i højere Grad end hidtil vil lukke Døren op for de egentlige Byarbejdere. Det vil, som sagt, ikke føre til det Maal, man har haft for Øje, og det vil efter min Mening bevirke noget, som er værre, bevirke, at Staten lider betydeligt større Tab end hidtil paa sine Pengeanbringelser i disse Brug, derved i Virkeligheden skade denne udmærkede Sag og skade de Forhold, der nu er til Stede for de egentlige, de virkelige Landarbejdere. Der er altsaa fra min Side aldeles ikke Tale om noget Angreb paa

Byarbejderne, men kun en Frygt for, at den Foranstaltning, man her vil prøve, i Virkeligheden skal skade Lovforslaget, skade den fortsatte Udvikling af den udmærkede Foranstaltning, som Lovgivning paa dette Omraade maa siges at være.

Under Nr. 9, 14 og 16 har jeg stillet særlige Ændringsforslag, som jeg skal tillade mig at motivere. Mit Ændringsforslag under Nr. 9, om hvilket den ærede Ordfører (Niels Frederiksen) sagde, at det forringede Lovforslaget i høj Grad, gaar ud paa, at man i Stedet for at forlange, at vedkommende Ansøger skal være i Besiddelse af $\frac{1}{10}$ af Laaneværdien, skulde forlange, at han skal være i Besiddelse af $\frac{1}{8}$, og det er jo en noget større Fordring til vedkommende. Naar man forhøjer Ejendommens Laaneværdi og forhøjer Statstilskuddet i det hele, forekommer det mig imidlertid at være en logisk Konsekvens, at man ogsaa skærper den Fordring, man stiller til de enkelte Brugere. Det er jo ikke store Krav, der er Tale om i dette Ændringsforslag — det maa vistnok erkendes, at en Prioritet, der gaar til $\frac{7}{8}$ af Værdien, er temmelig langt ude —, og i Modsætning til den ærede Ordfører tror jeg, at det i Virkeligheden vil være i vedkommendes sande Interesse. Jeg tvivler om, at det vil gaa Statshusmænd, som har saa store Laan i deres Ejendomme, godt, dersom Tiderne forandrer sig, dersom Priserne bliver mindre. Vi maa huske, at i den Periode, i hvilken vi har kendt disse Love, har Konjunkturerne været stigende, og det har i høj Grad medvirket til, at det overhovedet hidtil er gaaet saa godt med Statens Pengeanbringelse i Husmandsbrugene, som Tilfældet hidtil har været. Jeg tror, at man i nogen Maade maa tage i Betragtning, at man ikke altid kan gøre Regning paa saa gode Tider, og det forekommer mig derfor i Brugernes egen Interesse at være ganske rimeligt, at man kræver en noget større Kapital af dem, end man har gjort hidtil, naar man gaar med til at forhøje Laanesummen for de enkelte Jordlodder og Statens Bidrag til hele denne Foranstaltning. Under Forudsætning af, at et Ændringsforslag som dette kunde vinde Tilslutning, hvad jeg altsaa paa Forhaand maa betvivle, da jeg ikke har kunnet faa nogen i Udvalget med dertil, vilde jeg derimod finde, at der kunde være nogen Rimelighed i at gaa med til det Forslag, der er stillet af en Del af Udvalgets Medlemmer, og som gaar ud paa, at man i Laaneværdien ikke alene regnede Jord og Bygninger, men ogsaa